

DE TIC – ACTIVITEITENVERSLAG

2015

→ Nanomaterialen – De regelgeving versterken

DE TIC vindt dat een ingrijpende herziening van het Belgische nanomaterialenregister noodzakelijk is. Het opzet daarbij is om het Belgische nanomaterialenregister werkbaar, relevant en nuttig te maken door redundancies te vermijden (cosmetica), de administratieve rompslomp te verlichten en de aanpak te harmoniseren (vanuit een Europees perspectief). De industrie heeft nood aan regelgevende mechanismen die zowel zorgen voor transparantie van de markt, als de consumenten en professionele gebruikers geruïststellen. Het is dus niet de bedoeling om het Belgische register te ondermijnen maar wel om het relevanter en lichter te maken, zij het zonder verlies aan efficiëntie.

In november 2015 hebben wij de kans gekregen, op initiatief van de kabinetten van Leefmilieu en Volksgezondheid, om een concreet voorstel op tafel te leggen tijdens een vergadering waarop ook de administratie aanwezig was. Dit bleek een opbouwende aanpak die uiteindelijk heel wat discussiepunten aan het licht gebracht heeft, waarover mogelijk een consensus gevonden kan worden. De overheid heeft haar verantwoordelijkheden opgenomen en werkt nu aan een werkbare oplossing die de aangekaarte problemen van tafel zal vegen. Dat zou dan moeten uitmonden in een samenhangende en regelgevende tekst. Dit is een overwogen aanpak, die alle vragende sectoren hoop geeft.

Voor de ondernemingen moet dit dossier hoe dan ook snel vooruitgaan.

Coralie Boulez

Voorzitster

→ « CLP » - Verder kijken dan de regelgeving

Op 1 juni 2015 zijn de voorschriften van de CLP-verordening voor mengsels in werking getreden. Dit was een enorme uitdaging die meer dan ooit de dubbele rol illustreert die DE TIC moet spelen om de belangen van zijn leden, zowel vandaag als in de toekomst, zo veel mogelijk te verdedigen.

DE TIC heeft op alle niveaus gewerkt om te helpen bij het in regel brengen van producten die op de Europese markt gebracht worden. In de eerste plaats bij de autoriteiten waar wij bepaalde pistes voor oplossingen naar voor konden schuiven. Vervolgens bij onze Europese verenigingen om zeker te zijn van de nodige samenhang. Tot slot bij de ondernemingen om een concreet beeld te krijgen van de moeilijkheden en om samen oplossingen te bedenken.

Maar DE TIC wil verder gaan dan een loutere toepassing van de regelgeving. Als woordvoerder van onze sectoren moeten wij de maatschappelijke dialoog voortzetten om zo onze stem te laten horen. CLP is geen goede verordening. In 2008 werden de opbouwende opmerkingen van de downstreamgebruikers tijdens de voorbereidende onderhandelingen volledig links gelaten. Het resultaat is er. Een moeilijke uitrol en ondermaatse communicatie. Het is onze plicht om deze toestand aan de kaak te stellen van zodra de gelegenheid zich voordoet. Het editoriaal van de 3de DE TIC Newsletter, een medium dat bedoeld is om met de stakeholders te communiceren, heeft het debat opnieuw geopend, een debat dat dus verre van afgelopen is.

Zullen wij de CLP-verordening binnenkort kunnen verbeteren? In het belang van iedereen, inclusief de consument, wil DE TIC daarin graag geloven.

Françoise Van Tiggelen.

Secretaris-Generaal

Sectoroverschrijdende activiteiten

Het DETIC Institute verankert zijn partnershipbeleid

2015 was een succesjaar voor het DETIC Institute. Dat komt mede omdat het zijn opleidingsbeleid bouwt op partnerships met hoge toegevoegde waarde, onder meer met de bevoegde instanties en de institutionele spelers. Drie informatievergaderingen werden georganiseerd over onderwerpen met betrekking tot detergents, biociden en duurzame sourcing (palmolie – in samenwerking met de Belgische alliantie voor duurzame palmolie en met de medewerking van het kabinet van Minister Marghem, bevoegd voor duurzame ontwikkeling). Samen met het Antigifcentrum werd, exclusief voor de leden, een informatievergadering georganiseerd. Een mooie kans voor de DETIC-leden om rechtstreeks in interactie te treden met het centrum en om de indrukken en analyses van de spelers op het terrein in te zamelen. DETIC wil op dit elan verder gaan en plant voor het voorjaar van 2016 alvast een CLP-infosessie ten behoeve van de distributeurs, in samenwerking met Comeos en GS1.

REACH - DETIC levert inhoudelijk werk

DETIC heeft zo goed mogelijk zijn leden de nodige informatie verstrekt in het kader van de opvolging van de REACH-regelgeving. Drie grote projecten eisten alle aandacht op, in hoofdzaak in de context van de communicatie en de informatieoverdracht. Een context die voor de DETIC-leden essentieel is. De projecten SUMI (Safe Use of Mixtures Information), SpERC (Specific Environmental Release Categories) en SCED (Specific Consumer Exposure Determinant) konden rekenen op de actieve medewerking van DETIC, daarin gesteund door de Europese verenigingen en de betrokken ondernemingen, in het bijzonder voor de uitrol van de guidance tools en -documenten. Een belangrijke en faciliterende inbreng van DETIC bij de voorbereiding van de laatste fase in de REACH-registratie, die voor 2018 op het programma staat.

DETIC in de clinch met CLP. Kritische en pragmatische ingesteldheid voorop

31 mei 2015 was een memorabele datum: het einde van de Richtlijnen Gevaarlijke Preparaten en Stoffen, gevolgd door de onverbiddelijke overgang naar CLP. Dit eiste dan ook alle aandacht op. De overgang naar de nieuwe indelingscriteria heeft enorme problemen veroorzaakt, in het bijzonder voor de detergents, waarbij onschuldige producten geëtiketteerd moeten worden net als producten die een werkelijk gevaar inhouden. DETIC heeft deze absurde regelgeving volop aan de kaak gesteld en tegelijk actief werk gemaakt van de werkbaarheid van CLP voor zijn leden. DETIC en de bevoegde Belgische instanties hebben, vanuit een opbouwend perspectief en na overleg, bij de verschillende nationale instanties gepleit voor meertalige, uitvouwbare etiketten. Dankzij deze interventie raakte het goedkeuringsproces in een stroomversnelling en na enkele vergaderingen kwamen alle lidstaten tot een akkoord. In talloze andere dossiers met betrekking tot de toepassing van CLP werden de door DETIC voorgedragen oplossingen aanvaard door de altijd pragmatisch ingestelde Belgische instanties.

Ecolabel – dubbele synergie op zak voor DETIC

Al heel lang is DETIC betrokken bij het Belgische Ecolabelcomité. In 2015 is DETIC blijven meewerken aan de herziening van de Europese Ecolabelcriteria, dit via het Belgisch Comité voor het toekennen van het Europees Ecolabel. Op opbouwende wijze verdedigt DETIC de standpunten van de industrie en doet er alles aan om de stakeholders te informeren over de Europese sectorinitiatieven, die de perceptie van het Ecolabel zouden kunnen beïnvloeden. In 2015 heeft het Ecolabelcomité ook een nieuwe voorzitter aangesteld. Sinds september heeft Frédérick Warzée, Head of Communication & CSR bij DETIC, de leiding van het comité overgenomen op voordracht van Minister Marghem, bevoegd voor leefmilieu en duurzame ontwikkeling. Zo wordt de relatie tussen DETIC en het Belgisch comité voor het toekennen van het Europees Ecolabel dubbel versterkt!

DETIC interpelleert de regering inzake nanomaterialen

DETIC, het VBO en essenscia hebben de regering een sterk geargumenteed voorstel gedaan tot wijziging van het koninklijk besluit betreffende het op de markt brengen van stoffen geproduceerd in nanoparticulaire toestand. Een krachtige daad, die op drie grote pijlers berust: harmonisering, verbetering en toepasbaarheid. Het principe van een ingrijpende herwerking is door de kabinetten van de bevoegde ministers aanvaard. Onder leiding van de kabinetten en in aanwezigheid van de administratie heeft een opbouwende vergadering plaatsgevonden. Voor de DETIC-sectoren is het beslissend dat deze regelgeving gewijzigd wordt met de bedoeling het nut en het doel ervan voort te zetten. Over een aantal punten lijkt een consensus tussen de verschillende partijen voor hand te liggen. De harmonisering van de standpunten daarentegen zal nog wat werk vragen. Dit proces zal in 2016 verder tot stand komen.

Positieve bijdrage van DETIC in het microplasticsdossier

In het kader van het OSPAR-verdrag is de Belgische overheid begin 2015 gestart met een project, ten behoeve van de ondernemingen, voor het ontwikkelen van een tool om de emissies van microplastics te beoordelen. Hiertoe heeft DETIC positief bijgedragen door de overheid erop te wijzen dat er eerst een aanvaardbare en realistische definitie nodig is van wat microplastics zijn. Als gevolg hiervan werd de term « microplastics » veranderd in « synthetic microparticles ». Anderzijds heeft de cosmeticsector in België, daartoe aangezet door DETIC, de beslissing genomen om de «microplastics » die in « wash off » cosmetische producten gebruikt worden, tegen 2017 door alternatieven te vervangen. DETIC dringt bij de overheid aan op een Europese aanpak van dit dossier, dat intussen uitgewaaierd is naar andere sectoren, waaronder die van detergents en van lijmen & mastieken.

DETIC « kanaliseert» het besluit « vochtige doekjes»

In 2015 heeft België een kader gekregen voor het bepalen van de vereisten inzake biologische afbreekbaarheid en desintegreerbaarheid van producten die ontwikkeld zijn om in het toilet te worden afgevoerd. DETIC heeft zeer actief meegewerkt aan de voorbereidende onderhandelingen over deze nieuwe norm, dit met de technische steun van EDANA. Deze norm zal verstoppingen in de riolen enkel verhelpen als de consument stopt met zijn slechte gewoonte om «non-flushable» doekjes (die niet bedoeld zijn om in het toilet gegooid te worden) in het toilet te gooien. Hiertoe zullen de Belgische instanties van start gaan met een gemeenschappelijke communicatiecampagne in samenwerking met de overheid, de openbare spelers uit de watersector, (Aquawal, Belgaqua, Aquafin) en DETIC. Startschot van de campagne: in het voorjaar van 2016.

DETIC tekent het charter van de Alliantie voor Duurzame palmolie

Op 16 december 2015 heeft DETIC het Charter voor duurzame palmolie ondertekend. Als de DETIC-sectoren willen werken op een manier die verzoenbaar is met duurzame ontwikkeling, met name via de circulaire economie, moeten zij dus met kennis van zaken grondstoffen kunnen kiezen, waarvan de hernieuwbare bron op een duurzame wijze beheerd wordt. Met kennis van zaken kunnen kiezen, veronderstelt dat er informatie beschikbaar is over de traceerbaarheid tijdens de hele verwerkingsketen die van palmolie een derivaat of een derivatenmengsel maakt. Een problematiek waarop DETIC zijn stempel wil drukken.

Circulaire economie: DETIC op de barricades

Net nu Europa uitpakt met zijn circular economy package, de A.I.S.E. zijn « Info Day » aan hetzelfde onderwerp wijdt en Minister Marghem een studie laat uitvoeren over het economisch potentieel van de circulaire economie in België, wil ook DETIC zijn steentje bijdragen. Het grote potentieel van de cosmetica-industrie en de detergentensector in het bijzonder met betrekking tot het gebruik van biomassa (biosourcing) zet DETIC aan tot bezinning, wat zich in 2016 moet vertalen in de mogelijke oprichting van een specifieke werkgroep. DETIC ziet de circulaire economie als één van de modellen die de weg kunnen effenen naar duurzame ontwikkeling.

DETIC verhelpt de negatieve impact van CLP inzake selectieve inzameling

DETIC bepaalt een herziening van de selectieve sorteerboodschappen. Zich in regel stellen met de CLP-verordening is al een uitdaging op zich, maar daar houdt het niet op. Er moet ook gekeken worden naar de gevolgen van de downstream van de verordening. Eind 2015 heeft DETIC, in nauwe samenwerking met Fost Plus, het akkoord gekregen van de gewestelijke instanties voor een herziening van de sorteerboodschappen voor huishoudelijk verpakkingsafval, voornamelijk het afval dat producten bevat die ingedeeld zijn volgens de CLP-verordening. De dialoog verliep onder de hoede van de Interregionale Verpakkingscommissie (IVCIE) en was open en opbouwend. Het ging zo vlot dat de nieuwe boodschap nog net geïntegreerd kon worden in de ophaalkalenders die alle Belgische gezinnen eind 2015, begin 2016 ontvangen hebben.

DETIC engageert zich in de strijd tegen zwerfvuil

De DETIC-sectoren willen mee inspanningen leveren in de strijd tegen zwerfvuil en willen de openbare netheid opnemen in hun maatschappelijke verbintenissen. Als dusdanig heeft DETIC een engagement ondertekend voor de uitwerking van acties tegen zwerfvuil. Onder de noemer indevuilbak.be (in Vlaanderen) en [Be WAPP](http://BeWAPP.be) (in Wallonië) zullen initiatieven opgezet worden die moeten bijdragen tot het strijdplan tegen zwerfvuil en sluikstorten. De voorwaarde voor dit engagement is dat de overheid afziet van haar plan om statiegeld in te voeren op drankverpakkingen.

DETIC schittert op de Greener Packaging Awards

Op de derde editie van de *Greener Packaging Awards* hebben de DETIC-leden zich opnieuw kunnen onderscheiden. Unilever behaalde de *Award* voor het verminderen van het gewicht van verpakkingen in de categorie «grote ondernemingen», en BEVIL (Chembo-groep) behaalde dezelfde onderscheiding in de categorie «Kleine en Middelgrote ondernemingen». L'Oréal en Laboratoires Expanscences waren in diverse categorieën genomineerd maar vielen bij deze editie helaas buiten de prijzen. Tot slot was het voor de tweede keer dat een bij DETIC aangesloten onderneming de grote prijs behaalde voor alle categorieën. BEVIL (groupe Chembo) won immers de « *Greener Packaging Award* » met zijn product « MAGI PRO », een allesreiniger die in geconcentreerde vorm aangeboden wordt en bereid moet worden in een spuitbus met hendeltje.

Spanningen in de media – DETIC werpt zich op als consultant

In 2015 hebben de media de cosmeticasector eens te meer het vuur aan de schenen gelegd. Schietschijven bij uitstek: hormoonontregelaars en aluminium. De journaliste van Panorama die DETIC geïnterviewd had over hormoonontregelaars bleef tijdens de hele uitzending van 4 oktober 2015 paniek zaaien. Toch had DETIC de zaak duidelijk gerelativeerd. Maar zonder gevolg. Enige lichtpuntje: de slimme tussenkomst van professor Vera Rogiers, maar dat was onvoldoende om het programma te redden. Ook aluminium kwam negatief in de kijker na de «ongepaste» publicatie van een rapport van de Hoge Gezondheidsraad waarin alle nuancering zoek was. Die informatie werd overgenomen door de RTL-uitzending « coûte-que-coûte ». Iedere keer heeft DETIC gereageerd door een standpunt online te plaatsen. Bemerkt dat het communicatieteam bij herhaling gecontacteerd werd door journalisten op zoek naar achtergrondinformatie, wat daarom niet onmiddellijk tot een reportage of een uitzending leidde, maar wel bijdraagt tot een betere kennis van deze onderwerpen door de pers.

Andere diensten

Wetgeving

Elke dag doorloopt DETIC het Belgische Staatsblad, de Luxemburgse Mémorial en het Publicatieblad van de Europese Unie op zoek naar wetgeving die relevant is voor de sector, en brengt haar leden daarvan op de hoogte.

Statistieken

De statistische gegevens zijn voor de DETIC-leden van het grootste belang want zij brengen de grote trends aan het licht voor de sectoren en hun verschillende productcategorieën. Ieder jaar stelt het secretariaat voor elke sector statistieken op. Maandstatistieken worden ook opgesteld voor de leden die actief zijn in mondverzorging, selectieve distributie en voor de bedrijven die hun producten via apotheken verdelen.

Commissie lijmen en mastieken

«De Commissie Lijmen & Mastieken is een kostbare bron van informatie en samenwerking, waar een overkoepelend sectorbeleid uitgebouwd wordt; Een uitdaging in een sector met ontelbare dimensies»

- Wim Verhoeven – Voorzitter van de Commissie «Lijmen en Mastieken»

Geloofwaardigheid opbouwen inzake leefmilieu

Na de publicatie van de model-EPD's van de FEICA eind 2015 heeft de sector zich opgeworpen als voorloper inzake goede milieupraktijken. De model-EPD's bieden tal van voordelen, die dankzij de tussenkomst van DETIC ook bij de Belgische instanties in goede aarde gevallen zijn. Het EPD-systeem sluit immers naadloos aan bij de initiatieven van de Belgische instanties. DETIC is ervan overtuigd dat het concept van de model-EPD's zich uiteindelijk in een effectievere werkwijze voor onze bedrijven zal vertalen.

Een « construbook » maken

DETIC, essenscia Wallonie en het Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid zijn begonnen met het maken van een construbook, dat is een digitale handleiding die meer informatie geeft over het correcte gebruik van mastieken op de werf. Een « construbook » is een toepassing voor tablet, die op de werf en/of in het opleidingscentrum kan gebruikt worden. Een eerste proefversie werd door het Fonds voor de Vakopleiding in de Bouwnijverheid goedgekeurd, waarna het IT-werk kon beginnen. In 2016 gaat DETIC een Task Force oprichten die zich toelegt op de ontwikkeling van deze tool. Voor het pedagogische aspect van de tool wordt er samengewerkt met het opleidingscentrum voor de bouw.

De sectorkennis verzekeren

Met de inwerkingtreding van het koninklijk besluit betreffende de emissies van bouwproducten en de uitbreiding van het besluit betreffende de emissies van vloerbedekkingen naar muur- en plafondbekledingen, is binnen de Commissie Lijmen & Mastieken een vloed aan regelgevende informatie op gang gekomen. DETIC heeft actief deelgenomen aan de debatten over muur- en plafondbekledingen. Anderzijds verzorgt DETIC zijn relaties met de stakeholders in de bouwsector, in het bijzonder door deelname aan zowel de pedagogische commissie als de wetenschappelijke commissie van Greenwal.

Communiceren naar de vakmensen in de bouw

Greenwal, het referentiecentrum «duurzaam bouwen» in Wallonië, heeft samen met DETIC, essenscia, Federplast, de IVP en de Confederatie van de Bouw een colloquium georganiseerd. DETIC heeft daar heel wat energie in gestoken. Door de Confederatie Bouw en het WTCB (Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf) werd het thema «lijmen» immers als zeer belangrijk aangemerkt. Het blijkt inderdaad dat aanbrengrers en aannemers met heel wat vragen zitten over de keuze van lijmen afhankelijk van de specifieke toepassingen en materialen, en over nieuwe toepassingen. Om financiële redenen werd het project uitgesteld tot 2016, waar het overgenomen zal worden door GreenWin, die zal zorgen voor een bijsturing richting «Innovatie». In 2016 zouden er ook in het Vlaamse Gewest gelijkaardige communicatiekansen moeten komen.

Aerosol Commissie

«Samenkomen is een begin; samenblijven is vooruitgang; samenwerken is succes. Een citaat van Henry Ford dat ik volledig onderschrijf. Het vertolkt het succesverhaal van de Aerosol Commissie».

- Luc Bosschaerts, Crown Verpakking - Voorzitter van de Aerosol Commissie

De horizon verruimen

Op initiatief van de nieuwe Voorzitter van de Aerosol Commissie hebben DETIC en de Aerosol Commissie een bezoek gebracht aan de ISVAG-verbrandingsinstallaties in Wilrijk. Deze DETIC Institute-activiteit stond in het teken van "afval naar groene stroom" en gaf een zeer duidelijk beeld van de mogelijkheden om huishoudelijk afval om te zetten in energie (stroom) en in recycleerbare materialen.

Actieve steun aan het PAIR-project (Plastic Aerosols Independent Review)

In de context van de FEA neemt DETIC deel aan het PAIR-project, een onafhankelijke evaluatie van de plastic aerosols binnen de ADD (Aerosol Dispenser Directive), die gezamenlijk door de Europese commissie, de Europese lidstaten en de FEA omkaderd wordt. Een evaluatie die gecontroleerd wordt door een onafhankelijk organisme, en die een essentieel kader vormt voor innovatie in de aerosolsector.

Samen in actie

De onderwerpen die op de vergaderingen van de Aerosol Commissie aan bod kwamen, zijn technisch, verscheiden en vaak proactief. DETIC is betrokken bij de besluitvorming in dossiers zoals de verhoging van de toegelaten maximale inwendige druk bij 50°C tot 15 bar voor onontvlambare gecompriëerde of opgeloste drijfgassen, het ontwerp van de norm X 6-647 van de FEA (nieuwe voorschriften voor plastic verpakkingen), de toepassing van de wet betreffende de gefluoreerde gassen en nog veel andere dossiers die bepalend zijn voor de aerosolmarkten in Europa. Het is vooral belangrijk om de leden proactief te informeren over de evolutie van de regelgeving in deze sector overschrijdende branche en om ook te sleutelen aan de inhoud van de wettelijke omkadering, met de bedoeling om zo ruimte te scheppen voor de doorbraak van nieuwe materialen en nieuwe technologieën.

Commissie Cosmetische producten

«Nuchterheid en wijsheid waren de drijvende krachten tijdens een gevuld en leerrijk jaar. Niet elke dag zijn wij getuige van de enthousiaste doorstart van een deontologische code, die met eenparigheid goedgekeurd wordt door een sector waar de concurrentie moordend is».

- *Jean-Paul Dechesne, Colgate-Palmolive – Voorzitter van de Commissie Cosmetica.*

De reclamecode van de sector versterken

De nieuwe code voor reclame en commerciële communicatie voor cosmetische producten van DETIC werd op 9 december 2015 goedgekeurd door de Beheerraad van de Jury voor Eerlijke Praktijken (JEP). Zij is van kracht bij de Raad voor de Reclame. Deze code, die bestaat uit richtlijnen, is sinds september 2015 voor de DETIC-leden van toepassing. Er is gedurende het hele jaar 2015 aan gewerkt. Het is een kostbaar hulpmiddel voor de sector, waarmee deze ethische beweringen kan opstellen die stroken met de regelgeving en de maatschappelijke conventies. De nieuwe code is beter gestructureerd en bevat ook de richtsnoeren van het Charter inzake verantwoorde reclame en marketingcommunicatie van Cosmetics Europe, dat in de Europese cosmetica-industrie toegepast wordt.

De creativiteit vrijwaren

Tegen juli 2016 moet de commissie een evaluatieverslag schrijven over de naleving van de verordening inzake gemeenschappelijke criteria. De beweringen die op cosmetica vermeld staan worden dus door de overheid steeds nadrukkelijk in de gaten gehouden. Tegen die achtergrond steunt DETIC zijn leden door adviezen en oplossingen te formuleren betreffende de redactie van beweringen over cosmetica. Het betreft hier een segment van de productmarketing dat zeer delicaat is en dat in de context 2015-2016 voor een onderneming of een succes of een ramp kan betekenen. DETIC organiseert ook interne bevragingen om op de hoogte te blijven van de resultaten van de inspecties en controles door de bevoegde overheid. De opzet is om het verslag dat in de maak is, binnen alle deontologische perken, voor te bereiden en te beïnvloeden. De cosmeticasector wil zich schikken naar de regelgeving maar wil tegelijk volop vrijheid behouden bij het opstellen van beweringen over cosmetica.

De conserveermiddelen redden

MIT en PHMB zijn vermeld in weinig bemoedigende verslagen van het SCCS en het risico dat de lijst met toegelaten conserveermiddelen in cosmetica verder krimpt, is er nog steeds. Daarom heeft DETIC er alles aan gedaan om die ingrediënten bij de Belgische instanties te verdedigen. Het behoud van conserveermiddelen, zelfs de uitbreiding van de lijst met toegelaten conserveermiddelen, is niet minder dan een absolute voorwaarde voor de ontwikkeling van nieuwe producten. DETIC pleit voor een Europese sectorstrategie in dit verband.

Interactie met de overheid

De inzet van DETIC bij de besluitvorming door de Belgische overheid is doorslaggevend om de belangen van de cosmetica-industrie te verdedigen. Verder droeg de samenwerking met andere nationale verenigingen bij tot verdere discussies met de overheden, maar was dit ook een bron van verrijking voor de interne vergaderingen van de Commissie Cosmetica. DETIC neemt actief deel aan de vergaderingen van de adviesraad waar de onderwerpen besproken worden, die aan bod komen in de ad hoc working party (nanomaterialen, CMR, conserveermiddelen, allergenen, ...). Een kans om de standpunten van de industrie rechtstreeks op de tafel te leggen van de bevoegde overheid en om zo interpretaties, standpunten en adviezen in te zamelen ten behoeve van de DETIC-leden.

De biodiversiteitgerelateerde thema's integreren

Het Nagoya Protocol betreffende de toegang tot en de verdeling van de voordelen (Access and Benefit Sharing – kortweg ABS) werd ondertekend om de biodiversiteit te beschermen, het duurzame gebruik ervan te garanderen en een eerlijke en een billijke verdeling van de voordelen uit de genetische rijkdommen te verzekeren. Een verordening (EU Regulation on Compliance Measures with ABS) implementeert het Nagoya Protocol op Europees vlak. Een echte wirwar aan informatie! DETIC heeft de werkelijke impact ervan voor de Belgische cosmetica-industrie in kaart gebracht en deelgenomen aan een training om dit thema in het duurzaamheidsbeleid van de sector te kunnen integreren. Voorts heeft DETIC hierover al contact opgenomen met de bevoegde Belgische instanties met de bedoeling de leden zo nodig op een dynamische wijze te kunnen helpen.

Commissie Detergenten en Onderhoudsproducten

«2015 stond in het teken van CLP. Een verordening die een zware stempel gedrukt heeft op het bedrijfsleven en op DETIC. De toekomst ziet er intussen rooskleuriger uit want nu gaan wij de nieuwe wegen van de circulaire economie bewandelen, en voor de detergentensector zal het een kans zijn om opnieuw een leiderspositie in te nemen inzake duurzame ontwikkeling»

Jannick Clinkemalie. Henkel - voorzitter van de Commissie Detergenten en Onderhoudsproducten.

Nauwe samenwerking met het Antigifcentrum

Uitsluitend ten behoeve van de DETIC-leden heeft het DETIC Institute een informatievergadering gehouden onder de titel «Ontmoeting met het Antigifcentrum». Deze informatievergadering bracht een breed, multidisciplinair publiek samen. Tijdens de presentaties en het opbouwende debat werd nader ingegaan op de toxicovigilantiestudie die het Antigifcentrum op verzoek van de overheid uitgevoerd heeft op «caustische/corrosieve mengsels». Deze studie sluit naadloos aan bij de initiatieven van Minister Marghem die bedoeld zijn om de risico's bij het gebruik van mengsels met een hoog zuurgehalte, te beperken. De problematiek van de detergenten in capsules staat niet erg hoog op de agenda van het Belgische Antigifcentrum. Al bij al was het een verrijkende ontmoeting, waarvoor alom waardering was.

De industrie ondersteunen inzake CLP-etikettering

CLP is zeker geen steekhoudende verordening inzake communicatie van het risico en zij is dat evenmin inzake indeling. Komt daarbij dat de op en top Belgische problematiek van het taalgebruik op etiketten de lijst met bestaande problemen alleen maar langer maakt. DETIC heeft heel wat energie besteed om de bedrijven te helpen zich met CLP in regel te stellen. Naast de verspreiding van algemene informatie en de vergaderingen van de Commissie Detergenten was er ook een volledig aan CLP gewijde informatievergadering en werden ook rechtstreekse adviezen verstrekt aan bedrijven, die ons talloze specifieke vragen stelden. Telkens opnieuw heeft DETIC er alles aan gedaan om pragmatische oplossingen op maat uit te werken. Bemerkt: de DETIC-leden genieten een korting om lid te worden van het DetNet-netwerk « Detergent Industry Network for CLP Classification », dit is een bijzonder nuttige en werkbare tool die bedoeld is om een overindeling van «gewone» producten te voorkomen.

Duurzaam gebruik van biomassa promoten

Wil de detergentensector zich integreren in de circulaire economie, dan zal hij beter gebruik moeten maken van biomassa. DETIC neemt deel aan allerlei initiatieven om zich die methodiek eigen te maken. Zo draagt DETIC bij tot de werkzaamheden van een Europese Task Force (A.I.S.E.) die tot taak heeft nieuwe criteria uit te werken voor opname in het Sustainable Cleaning Charter. Dit charter betreft het gebruik van grondstoffen die afkomstig zijn van duurzame en hernieuwbare bronnen. Een workshop werd georganiseerd om een inventaris te maken van de goede praktijken en om een overzicht op te stellen van de beschikbare, van biomassa afkomstige grondstoffen die in aanmerking komen voor gebruik in de detergentensector. Op korte termijn zal de werkgroep richtsnoeren uitwerken ten behoeve van de ondernemingen. Anderzijds voert DETIC nu ook promotie voor het gebruik van biomassagebaseerde materialen, te beginnen met een initiatief ten gunste van palmoliederivaten die afkomstig zijn van duurzaam beheerde bronnen (RSPO) (zie dit hoofdstuk). In 2016 zal een werkgroep rond deze thema's tot stand komen.

De eigenheid van de PC&H-sector versterken

Begin 2015 heeft de A.I.S.E. beslist om de sector die al altijd bekend stond onder de Engelse aanduiding «I&I» (Industrial & Institutional) om te dopen tot «Professional Cleaning & Hygiene», kortweg PC&H. De volgende zes ondersectoren werden daarvoor aangeduid: Laundry – Building care - Food, Beverage & Agriculture - Kitchen & Catering - Technical cleaning - Health care. Onmiddellijk is DETIC in de PC&H stuurgroep gestapt. Deze laatste heeft werk gemaakt van een *roadmap* om de prioriteiten van de professionele sector vast te leggen en om een actieplan uit te werken. Voor DETIC is het belangrijk om de banden met zijn ondernemingen die in de professionele sector actief zijn, te versterken en hen door middel van specifieke actiemiddelen en duidelijk afgebakende prioriteiten te ondersteunen.

De «echt» bijtende producten beheren

De bevoegde instanties hebben de industrie opgeroepen om vrijwillige initiatieven op poten te zetten met de bedoeling de consument beter te beschermen tegen sterk bijtende producten. Met een creatieve inbreng heeft DETIC deelgenomen aan de vergaderingen die georganiseerd werden door de kabinetten van de minister voor Leefmilieu, de minister voor Volksgezondheid en de minister voor Consumentenzaken, dit in samenwerking met het Antigifcentrum. In dit verband heeft DETIC een interne studie uitgevoerd over het gebruik van zwavelzuur. Anderzijds heeft DETIC geantwoord op een oproep voor gegevens, uitgestuurd door de FOD Economie in het kader van de besprekingen over de wetgeving inzake precursoren van explosieven. Op vraag van de Minister van Volksgezondheid heeft DETIC een analyse gemaakt en toelichting verstrekt bij de aanbevelingen zoals door de Hoge Gezondheidsraad geformuleerd over bijtende producten, dit als gevolg van een aanvraag die in 2013 door de vorige regering ingediend werd.

Werkgroep biociden

«De biocidenverordening blijft van een waanzinnige complexiteit. Door sterke samenwerkingsbanden te smeden met de overheid bouwt DETIC bruggen en speelt zo een levensbelangrijke faciliterende rol voor de ondernemingen». - *Jannick Clinkemalie, Henkel – Voorzitter van de Werkgroep Biociden.*

De banden met de overheid aantrekken

DETIC speelt een belangrijke rol bij de afhandeling van de dossiers in het toelatingssysteem. Om dit proces vlotter te laten verlopen, staat DETIC voortdurend in contact met de overheden en treedt op als brug tussen de industrie en de overheden. Een mooi voorbeeld hiervan is het gesloten circuit, waarbij DETIC meewerkte aan de testfase en zijn leden op tijd informeerde over de ontwikkelingen ervan. Niettemin blijft DETIC aandringen op een administratieve verlichting van het bestaand systeem.

De leden steeds beter informeren en ondersteunen

Om de leden beter te informeren over alle nieuws in verband met biociden, publiceert DETIC een tweemaandelijks Biocides update. Daarin komen in hoofdzaak Europese items aan bod afkomstig van het EChA plus ook alle regelgevende wijzigingen. In 2015 was er de deadline van artikel 95, waarop DETIC zijn regelgevende communicatie volledig toegespitst heeft. DETIC heeft zijn leden en in het bijzonder de kleine ondernemingen die het moeilijk hadden om zich in regel te stellen, actief bijgestaan. Tot slot heeft het DETIC Institute een informatievergadering georganiseerd louter over de biocidenverordening.

Mee in de sociale dialoog stappen

DETIC neemt deel aan het Federaal Reductieplan voor Pesticiden, dat deel uitmaakt van het NAPAN (Nationaal Actieplan). De maatschappelijke dialoog is er van het grootste belang, want het is de plek waar heel wat initiatieven tot stand komen inzake communicatie en informatie aan het adres van zowel professionals als consumenten. Sinds 2015 hebben de instanties die verantwoordelijk zijn voor de biocidenwetgeving, alle initiatieven daarover opnieuw tot zich getrokken. De deelname van DETIC aan het jaarlijkse biocidenforum is dan ook van strategisch belang inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid van de sector.

De DETIC-sector in cijfers.

De sector bestaat uit talloze bedrijven van klein tot groot, van grote internationale bedrijven tot middelgrote en kleine ondernemingen. In 2015 telde DETIC ongeveer 125 leden, die op de Belgisch-Luxemburgse markt een omzet van ongeveer 1.600 miljoen € geboekt hebben. Deze producten worden enerzijds verkocht aan consumenten en anderzijds aan instellingen zoals hotels, restaurants, ziekenhuizen en bedrijven.

De cosmeticasector vertegenwoordigt ongeveer 880 miljoen € aan omzet; de sector van detergents en onderhoudsproducten boekte in 2015 een omzet van circa 420 miljoen €; de markt van producten, toebehoren en machines voor beroepsgebruikers was goed voor circa 100 miljoen €; en de sector van lijmen, kleefstoffen en kitten tot slot boekte op de Belgisch-Luxemburgse markt een omzet van meer dan 190 miljoen €. Deze cijfers zijn gebaseerd op de gegevens die rechtstreeks door de DETIC-leden verstrekt worden.

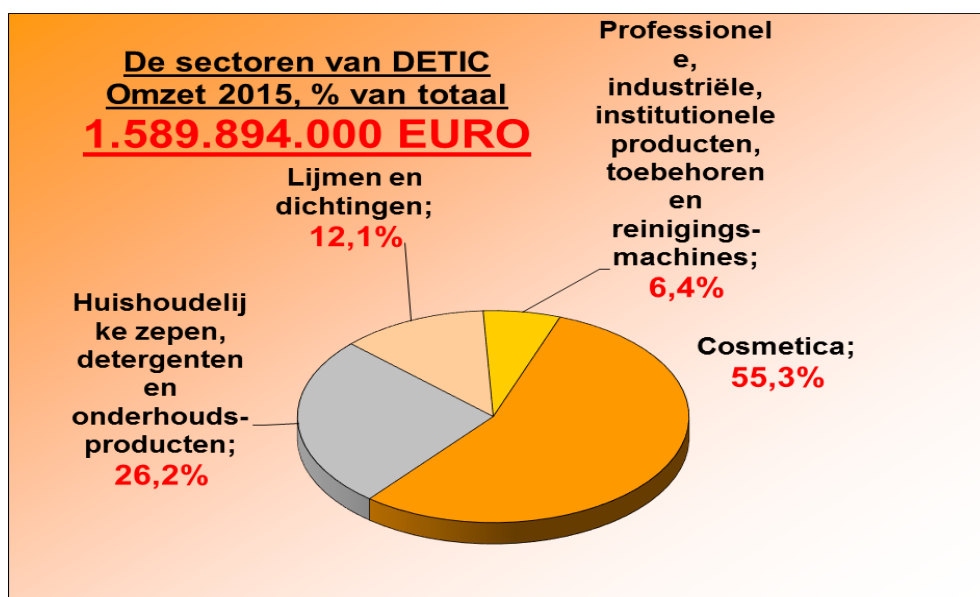
DETIC - Jaarlijkse statistieken 2014 - 2015

Waarden (euro x 1000)

Sectoren	2014	2015	% 2014 van totaal	% 2015 van totaal	% 15/14
Cosmetica	854.888	879.648	54,5%	55,3%	2,9
Huishoudelijke zepen, detergents en onderhoudsproducten	424.520	416.038	27,0%	26,2%	-2,0
Lijmen en dichtingen	192.714	192.711	12,3%	12,1%	0,0
Professionele, industriële, institutionele producten, toebehoren en reinigingsmachines	97.663	101.497	6,2%	6,4%	3,9
TOTAAL	1.569.785	1.589.894	100,0%	100,0%	1,3

Hoeveelheid op de markt gebracht (x 1000)

Aerosols	60.245	59.479	-1,3
----------	--------	--------	------

En morgen?

Wat brengt de toekomst?

Wordt 2016 het jaar van de hoop?

Allicht wel.

Verwacht wordt dat de economie aantrekt. De Wereldbank ziet een lichte versnelling van de wereldwijde groei tot zowat 3%. In België zou de economische groei moeten uitkomen op 1,4%. Anderzijds wordt een inflatie verwacht van 1,4 %, tegen 0,6 % in 2015. Volgens de Europese federatie van de chemie zou de chemieproductie met 1% in volume stijgen. Een gemengd toekomstbeeld dus, maar er is ruimte voor hoop.

Het Belgische nanomaterialenregister moet bijgestuurd worden. De vele positieve vergaderingen in 2015 zouden in 2016 in een gunstig resultaat moeten uitmonden. Politiek en administratie zijn aan het werk. Er is dus nog hoop. De industrie, die zich in dit dossier zeer opbouwend opstelt, kijkt reikhalzend uit (zie editoriaal).

De sectoren van cosmetica, detergents, onderhoudsproducten en biociden zullen de handschoen van de productbeweringen moeten opnemen. Daarbij zijn er volop spanningspunten: objectivering, *greenwashing*, beweringen « zonder », borderline beweringen, enz. DETIC zou zijn code voor marketingcommunicatie moeten uitbreiden naar de sector van de detergents.

In 2016 komen er ook nieuwe initiatieven. Het sectoraal akkoord betreffende milieuvriendelijkere detergents is dringend toe aan een verjongingskuur. De « *I prefer 30°* »-bewustmakingscampagne zal zich opnieuw 6 maanden lang actief naar de consument richten en op een enigszins ander vlak wil DETIC promotie voeren rond circulaire economie, namelijk voor het gebruik van hernieuwbare en duurzaam geproduceerde *biosourced* grondstoffen. Eerste stap: een actieplan uitrollen inzake duurzame palmolie-derivaten (RSPO).

Een nieuw preventieplan verpakkingen staat eveneens op de agenda van dit jaar, dat afgesloten zal worden met het online plaatsen van een nieuwe webportal, die veel meer op maat zal zijn, opgedeeld volgens sector, en waarin vooral communicatie via de sociale media ingebed zal zitten. Een uitdaging van formaat.

Laat ons aan dit 'proefprogramma' van 2016 nog toevoegen: alle onvoorziene gebeurtenissen, mogelijke productcrisissen, onverwachte politieke bemoeienissen en initiatieven, doorgedreven relaties met de stakeholders, instandhouding van een positief imago van alle sectoren, en de dagelijkse ondersteuning vanuit het secretariaat aan de leden om hen te helpen met alles in regel te zijn. Kortom stuk voor stuk uitdagingen die van DETIC een vereniging maken, die er alles aan doet om voor haar leden een gunstig werkklimaat te scheppen.

Afkortingen

A.I.S.E.: International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products

ADHWP.: AdHoc Working Party

ASC.: American Adhesives and Sealants Council

ASP.: Advanced Sustainability Profile, part of A.I.S.E. Sustainable Cleaning Charter

BAMA: British Aerosol Manufacturers' Association

CLP: Europese verordening betreffende de indeling, etikettering en verpakking van gevaarlijke producten

Cosmetics Europe: The European Personal Care Association

CPNP : Cosmetic Products Notification Portal

Comeos: federatie van de handel en diensten

DETIC: Belgisch-Luxemburgse vereniging van de producenten en verdelers van cosmetica, wasmiddelen, onderhoudsproducten, lijmen en mastieken, biociden, aanverwante producten en materiaal alsook in aerosol verpakte producten

DG ENV: Directoraat-Generaal Leefmilieu van de Europese Commissie

DUCC: Downstream Users of Chemicals Co-ordination group

ENES: Exchange Network on Exposure Scenarios

ESC Tool: Environmental Safety Check Tool

essenscia: Belgische federatie van de chemische industrie

FC: Fabric Conditioners – wasverzachters

FEA: Fédération Européenne des Aérosols

VBO: Verbond van Belgische Ondernemingen

FEICA: Association of European Adhesive Manufacturers

FOST Plus: Belgische privéorganisatie die instaat voor de promotie, de coördinatie en de financiering van de selectieve inzameling, de sortering en de recyclage van huishoudelijk verpakkingsafval

GHS: Globally Harmonized System

GreenWal: Waalse uitmuntendheidspool inzake duurzaam bouwen

HFK's: fluorkoolwaterstoffen

IFAPME: Institut wallon de Formation en Alternance et des indépendants et Petites et Moyennes Entreprises.

ICN: door de detergentenindustrie uitgebouwd expertise- en informatienetwerk om de indeling van detergenten krachtens CLP te rationaliseren

IVCIE: Interregionale VerpakkingsCommissie – Commission Interrégionale de l'Emballage

I&I: Industrial and Institutional

IVP: Belgische federatie van inkt-, verf- en vernisproducenten

NAPAN: Nationaal ActiePlan – Plan d’Action National

Pack4Food: Consortium van Vlaamse ondernemingen en onderzoeksinstituten die actief zijn in verpakkingen voor levensmiddelen

FRPP: Federaal Reductieplan voor Pesticiden

KMO's: kleine en middelgrote ondernemingen

PREP: Product Resource Efficiency Project van de A.I.S.E.

PSP: Product Stewardship Programme

PPM: prijs per meeteenheid

REACH: Europese verordening betreffende chemische stoffen

SDS: Safety data sheet – Veiligheidsinformatieblad

SEVESO: richtlijn 96/82/EG van de Europese Unie (aanmerking van industriële installatie die risico's op zware ongevallen inhouden)

SIEF: Substance Information Exchange Forum

FOD: Federale Overheidsdienst

SPT SD: Strategic Project Team on Sustainable Development de Cosmetics Europe

SPT SRA: Strategic Project Team on Self-Regulation Advertising de Cosmetics Europe

TWOL: Toegepaste Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu

UBK: Unie van Belgische Kappers

VAL-I-PAC: Belgische privéorganisatie die instaat voor de promotie, de coördinatie en de financiering van de selectieve inzameling, de sortering en de recyclage van industrieel verpakkingsafval

Valorlux: Luxemburgse privéorganisatie die instaat voor de promotie, de coördinatie en de financiering van de selectieve inzameling, de sortering en de recyclage van verpakkingsafval

VLAREM: Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning

WAC 2012: World Adhesive & Sealant Conference

De DETIC-leden

3M BELGIUM B.V.B.A./S.A.R.L.
A & L JEUBIS N.V.
AERION PACKAGING & CONSEIL
S.P.R.L.
AEROTRIM N.V.
AIT/IVT
ALPHEIOS BELGIUM S.A.
ALTACHEM N.V.
AMWAY BELGIUM
ANHAIROCO N.V.
ATELIER M. MOUREAU S.A.
AZELIS BENELUX N.V.
AZOR S.A.
BASF BELGIUM S.A./N.V.
BEAUTE PRESTIGE INTERNATIONAL
S.P.R.L.
BEIERSDORF S.A./N.V.
BIOCODEX BENELUX S.A.
BOLTON BELGIUM N.V.
BOSTIK BELUX S.A./N.V.
BOURJOIS S.A.
BVLGARI S.A.
CARIN HAIRCOSMETICS N.V.
CASTELEIN SEALANTS N.V.
CHANEL S.A.
CHEMBO S.A.
CHEMICAL PRODUCTS R.
BORGHGRAEF S.A.
CHEMICO CONTINENTAL S.A.
CHRISTEYNS N.V.
CID LINES N.V.
CLARINS Belgique S.A.
CODIBEL - LE CONDITIONNEMENT
BELGE S.A.
COLGATE-PALMOLIVE BELGIUM S.A.
COSMIC N.V.
COTY BENELUX N.V.
CRC INDUSTRIES EUROPE N.V.
CROWN VERPAKKING BELGIUM N.V.
DELAVAL N.V.
DEN BRAVEN BELGIUM N.V.
DIVERSEY BELGIUM B.V.B.A.
DL CHEMICALS N.V.
DOW CORNING EUROPE S.A.
ECOBELLO
ECOLAB B.V.B.A.
ECOVER BELGIUM N.V.

ENTACO N.V.
ENTECO N.V.
EOC BELGIUM N.V.
EOC-SURFACTANTS N.V.
ERES-SAPOLI N.V.
ESTEE LAUDER COSMETICS N.V.
FABEL S.A.
FACOPAR S.A. (CODIBEL)
FRIESLANDCAMPINA PROFESSIONAL
N.V.
GLUECOM N.V.
GRIJSPEERDT B.V.B.A.
GSK BIOLOGICALS S..A./N.V.
GUERLAIN BENELUX S.A.
H.B. FULLER BENELUX B.V.
HENKEL BELGIUM S.A./N.V.
HUCKERT'S INTERNATIONAL S.P.R.L.
HYPRED BELGIQUE S.A.
IKO
IMPERBEL N.V.
INEOS BELGIUM N.V.
INOVYN TRADE SERVICES S.A.
JODIMA N.V.
JOHNSON & JOHNSON CONSUMER
N.V.
KAO BELGIUM N.V.
KÄRCHER N.V.
L.C.I. S.A.R.L. - FLOWEY PRODUCTS
LABORATOIRES ANIOS
LABORATOIRES DE BIOLOGIE
VEGETALE YVES ROCHER S.A.
LABORATOIRES E. FROMONT S.A.
LABORATOIRES EXPANSCIENCE
BELGIUM N.V.
LABORATOIRES LX SPRL
LAMBIOTTE & CIE S.A.
LES PRODUITS PURS DE
COURCELLES S.A. (SOPURA)
L'OREAL BELGILUX S.A.
LUBRIGROUP S.A.
M. MOUREAU S.A.
MAPEI BENELUX S.A.
MC BRIDE S.A.
MD SKIN SOLUTIONS
MYLENE N.V.
NUSKIN BELGIUM N.V.
NUXE BELGIUM S.A.

OLEON N.V.
P & G PRESTIGE PRODUCTS N.V.
PANNOC CHEMIE N.V.
PARFUMS CHRISTIAN DIOR S.A.B.
PCS INNOTECH INTERNATIONAL N.V.
PIERRE FABRE BENELUX S.A.
POLLET S.A.
PRANAROM INTERNATIONAL S.A.
PROCTER & GAMBLE DCE
B.V.B.A./S.P.R.L.
PROFESSIONAILS N.V.
PUIG BELUX S.A.
REALCO S.A.
RECKITT BENCKISER (BELGIUM)
S.A./N.V.
RECTAVIT N.V.
REGNIERS - ATELIER JEAN
RIEM GROUP S.P.R.L.
RPM BELGIUM N.V.
S.A. UNILEVER N.V.
S.C. JOHNSON S.A.S.
SADAPS BARDAHL ADDITIVES &
LUBRICANTS S.A.
SAN JAMAR EUROPE INC.
SARBEC BELUX S.A.
SHISEIDO DEUTSCHLAND G.M.B.H.
SIKA BELGIUM N.V.
SOCIETE INDUSTRIELLE DE
DIFFUSION BENELUX S.A. (S.I.D.
BENELUX)
SOPRODAL N.V.
SOUDAL N.V.
SPECHIM S.A.
TENSACHEM S.A.
TENSIO B.V.B.A.
TESA S.A.
UNIVAR BENELUX N.V.
VANDEPUTTE SAVONNERIE-
ZEEPFABRIEK S.A.
VEMEDIA CONSUMER HEALTH
VOLCKE AEROSOL COMPANY N.V.
WERNER & MERTZ BENELUX
CONSUMER S.A.
WERNER & MERTZ BENELUX S.A.
WORLD NATURAL CARE
WYNN'S BELGIUM B.V.B.A.

De leden van de Beheerraad

C. BOULEZ / SPECHIM S.A.
J. BROUWERS /
CRC INDUSTRIES EUROPE N.V.
J. CLINKEMALIE /
HENKEL BELGIUM S.A./N.V.
D. DARDY /
RECKITT BENCKISER (BELGIUM) S.A./N.V.
G. DEMASURE / S.A. UNILEVER N.V.
N. DELFT / ERES-SAPOLI N.V.
V. DELVA / DIVERSEY BELGIUM B.V.B.A.

A. D'HONDT /
ETABLISSEMENTS POLLET S.A.
S. FASTREZ / REALCO S.A.
D. HOORNE / EOC BELGIUM N.V.
V. HUYSMANS / PROCTER & GAMBLE DCE
B.V.B.A./S.P.R.L.
F. IN ALBON / S.C. JOHNSON S.A.S.
A. LECHIEU / L'OREAL BELGILUX S.A.
F. LIETAERT / MC BRIDE S.A.
M. MANCHE / LABORATOIRES ANIOS
F. MEERSMAN / MYLENE N.V.

F. NICOLETTI / RIEM GROUP S.P.R.L.
A. VAN RANST / JODIMA N.V.
B. VAN SEVER / SIKA S.A.
P. VANDEPUTTE /
VANDEPUTTE SAVONNERIE-ZEEPFABRIEK
S.A.
W. VERHOEVEN / SOUDAL N.V.
J. WITTOUCK / CHRISTEYNS N.V.

De Voorzitter

Coralie Boulez
SPECHIM S.A

De DETIC-medewerkers

Françoise Van Tiggelen
Secretary-general
Head of Technical & Regulatory
Tel: 02 238 97 65
fvantiggelen@detic.be

Patricia De Bueger
Assistant
Tel: 02 238 97 52
pdebueger@detic.be

Frédéric Warzée
Key spokesperson (French)
Head of Communications & Corporate Social Responsibility
Tel: 02 238 98 39
fwarzee@detic.be

Alane Vanhemelrijck
Spokesperson (Dutch)
Communication Officer
Tel 02 238 98 66
avanhemelrijck@detic.be

Yu-Ting Chen
Junior advisor
Technical & Regulatory
Tel 02 238 97 32
ytchen@detic.be

Externe raadgeving

Patrick Verhelle
External Consultant
Technical & Regulatory
Tel: 02 238 98 81
pverhelle@detic.be